

ΜΗΧΑΛΝΕΣΑΙ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ ΜΟΝΟΝ : Ἐν Ἀθήναις καὶ ταῖς ἐπαρχ. φρ. 20 — Ἐν τῷ ἔξωτ. φρ. 30
 ΑΓΓΕΛΙΑΙ : ἀπὸς ἡ δις, λ. 40, τρίς ἕως ἑξάκις λ. 20, κατὰ μῆνα λ. 15, ἔτος ἡ ἑξαμηνίαν λ. 10.

— ΓΡΑΦΕΙΟΝ, ὁδὸς Μουσῶν, Ἀριθ. 6, ἀπέναντι τῆς οἰκίας Φιλιήμονος παρὰ τὴν πλατείαν τοῦ Συντάγματος. —

B. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΒΟΥΛΗ

Σάββατον.—12 Φεβρουαρίου.

Τὸ ἀγροτικὸν ζήτημα, τὸ ὁποῖον ἐν τῇ πρώτῃ συζητήσει τοῦ παρελθόντος Σαββάτου ἐξήντησε πᾶσαν τὴν ὑπομονὴν τῆς Βουλῆς ἐν τῇ ἀκρόασει τοῦ κ. Ταρπάζη, ἐπαναλαμβάνεται σήμερον, ἀλλ' ἄνευ ἐλπίδων περατώσεως, ἀφοῦ ἐκ τῶν προτέρων ἦτο γνωστὸν, ὅτι πολλὴ ποσότης ῥητορικῆς δεινότητος δαπανηθήσεται.

Χρῆστούμεν εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο ὅτι ἠκούσθη ἀπὸ τοῦ βήματος συντομοσάτη μὲν καὶ ἀπέριττος, ἀλλὰ δι' αὐτὸ ἴσα ἴσα τόσῳ διάφορος ἢ τραχεῖα φωνὴ τοῦ μόνου ἴσως ἐνδόξου στρατιώτου τῆς γενεᾶς μας, διότι ἄλλως οὐδέποτε θὰ μᾶς ἐδίδοτο ἀφορμὴ νὰ ἐνθουθηώμεν, ὅτι μεταξὺ τῶν ἀντιπροσώπων μας παρεκλήθητο καὶ ὁ **Τερτίπης**, τὸν ὁποῖον μόνον εἰς ἄλλας μᾶλλον ἀρμοζούσας τάξεις ἠδυνάμεθα νὰ φαντασθώμεν.

*

Τὸν ὄρθρον τῆς συζητήσεως ἐξαγγέλλει ὁ βουλευτὴς Τρικάλων **Ραδινός**, γερόντιον πᾶν ἄλλο ἢ ραδινόν, ἀναγινώσκον ἐν ἐκκλησιαστικῇ ἀπαγγελίᾳ ἀναγνώστου μακρὰν τινα ἀναφορὰν περὶ ἀγροτικοῦ ζητήματος.

Ἐν ζεύγος ἐκ τῶν νέων ἐπαρχιῶν, οἱ Κύριοι Τερτίπης καὶ Φιλάρετος, ὁμιλοῦσιν ὑπὸ τὰς αὐτὰς διαθέσεις εἰς τὸ αὐτὸ συμπεράσμα καταλήγοντες· ὁ δεῦτερος μακρότερον καὶ μελετητικώτερον. Τὸ ἕτερον ἀντιστοιχοῦν ζεύγος εἶνε οἱ Κύριοι Ζυγομαλᾶς καὶ Κωνσταντόπουλος, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ πνεύματος ἐμπνεόμενοι τῆς συνηγορίας ὑπὲρ τῶν ἀγροτῶν, καὶ τῆς διαταρᾶσεως τῶν κύκλων τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης. Ὁ κ. ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης, μόνος ἀντιτάσσεται κατὰ τῶν κτυπημάτων· ἐγκαταλείπει τὸ νοητὸν τοῦ ἀνατολικῶν ἐξάπλωμα· πολλάκις ἀνυπόμονος σείει τὴν ξανθὴν κεφαλὴν του, καὶ ὑπὸ τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ πρῶτον εἰσαγγελέως τῶν Ἐφετῶν μεταβάλλεται ὁ σαρκαστικὸς γέλωσ του εἰς ἀποτόμους ἐκρήξεις ὀργῆς.

Ὁ Καραπάς οὐμοιάζει ἐνταῦθα τοὺς ἥρωας μυθιστοριῶν τινων, αἵτινες, ἐνῶ τὸ μυθιστόρημα φέρει ὡς τίτλον τὸ ὄνομα των, δὲν φέρονται διαρκῶς ἐπὶ τῆς κηνῆς οὐδ' ἀφο-

νοῦσι λόγων καὶ φανερᾶς δράσεως. Ὅμοίως σήμερον ὁ κ. Καραπάνος, δίχως ἀκόμη νὰ φανῇ ἐπὶ τοῦ βήματος, περιορίζεται διακόπτων μόνον ἀπὸ τῆς θέσεώς του τοὺς ὁμιλοῦντας διὰ συντόμων φρασιδίων, δι' ἐπιφωνημάτων δογματικῶν : « ψεῦδη! ψεῦδη! » καὶ ἡ ἀκινήτων, ἡ σείων ἐν ἀδημονίᾳ τὴν κεφαλὴν του, κάθεται, τρεῖς συνεσπειρωμένον τὸ ὑψηλὸν του ἀνάστημα ἐπὶ τοῦ ἐδωλίου του, ὥστε νὰ φαίνεται χαμηλότερος τῶν ἄλλων συγκαθημένων, καὶ ἡμιεχωσμένον τὸ πρόσωπόν του ἐντὸς τοῦ σουρτούκου τοῦ πελιδνός, καὶ ζῶπον τινὰ συγκλείων ἐν τῷ γέλωτι αὐτοῦ· αἵλουρος ἀποσυρόμενος ἢ ἐνεδρεύων.

Ὁ κ. Παχὺς δρέπει θριαμβοῦς—ἀναγνώσεως ἐνὸς ἄρθρου τοῦ περὶ δασῶν νόμου.

*

Ὅμοιολογούμενος ὁ κ. **Ζυγομαλᾶς** καλῶς διεξήγαγε τὸ μέρος αὐτοῦ, ὁμιλήσας ὑπὲρ τὴν ὥραν· εἶχε χωνεῦσει, φαίνεται, τὸ ζήτημα, καὶ τὸ διεξήγαγεν ἐπιδεξίως, κατὰ τὰς διαθέσεις του. Ἡ γλῶσσά του τρέχει, καὶ πολλάκις προτρέχει, εἰς ἀποπειράς μάλιστα πνευματώδους ἐτοιμότητος. Ἀφοῦ ἐν προοίμιῳ διακηρύττει τοὺς ὑπὲρ τῶν ἀγροτῶν ἀγωνίας του, ὡς ἀποβλέποντας μόνον τὴν ὑποστήριξιν τῆς ἐλευθερίας, τῆς ἰδιοκτησίας, καὶ ὄχι κοινωνιστικῆς καὶ ἀναρχικῆς, ὡς τὸν ἐσυκοφάντησαν· ἀφοῦ τὸ δικαίωμα τῶν ἰδιοκτητῶν ἀποδεικνύει δικαίωμα κατακτήσεως, κτηνώδες δικαίωμα, τὸ ὁποῖον πρέπει ν' ἀπορροῦσῃ ἡ Βουλὴ· ἀφοῦ ἐπιπίπτει κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, ὡς διαψευδούσης τὰ ἐν Ἠπείρῳ καὶ Θεσσαλίᾳ μαρτυρολόγια καὶ παραινόμενος ἐπεμβάσεις, τῇ παρακλήσει μάλιστα ξένων ἀνθρώπων, παρακληθέντων μάλιστα καὶ ἐκείνων ὑπὸ τῶν εἰδικῶν ἐχόντων συμφέρον· ἀφοῦ ἐξετάζει τὴν ἐγκύκλιον τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης, πολλὰ καὶ δεινὰ φθειγγόμενος κατ' ἐκείνης· ἀφοῦ κηρύσσει κατάπτυστον καὶ ἀξίαν δημοσίας πυρπολήσεως τὴν ἐγκύκλιον τοῦ εἰσαγγελέως Γονατᾶ· ἀφοῦ διεξέρχεται τὰ τῆς φυλακίσεως τοῦ κ. Παχὺ καὶ τὰ τῆς ἐκδόσεως ἐντάλματος συλλήψεως καὶ καθ' ἑαυτοῦ, συμπεραίνει ὅτι ὁ μόνος του πόθος εἶνε ἡ λύσις τοῦ ἀγροτικοῦ ζητήματος, καὶ ἐκφράζει τὴν βαθυτάτην λύπην του, διότι εὐρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ στιγματίσῃ τὴν Κυβέρνησιν. Ἄν ἡ Βουλὴ, λέγει, ἐξεύρισκε μίαν λύσιν, θὰ ἐλησμονεῖ τὰ πάντα.

Μεγαλόψυχος ὁμολογία, ἀλλὰ νομίζομεν λοιπὸν ὅτι ἐσπευσεν ὁ κ. Ζυγομαλᾶς, ἀφοῦ ἴσα ἴσα ἡ συζήτησις εἰς τὴν λύσιν αὐτὴν ἀφορᾶ· ἠδυνάτο νὰ ἀναμείνῃ τὴν λύσιν καὶ νὰ

Λημογήση τὰ πάντα· ἂν ἀπληπίζετο περὶ τῆς λύσεως, τότε νὰ τὰ ἐνθυμηθῇ.

*

ὑπὸ τὴν δικαστικὴν αὐτοῦ ἐποψίν κυρίως ἐπιλαμβάνεται νὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα ὁ κ. **Φιλάρετος**, τὸ ὁποῖον ὀρθῶς, λέγει, διηρέθη εἰς κοινωνικὸν καὶ δικαστικόν. Ἀπληγούμενος δὲ καὶ οὗτος τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀγροτικῶν ζητήματος ἀπὸ τοῦ Ἄλῃ πασᾶ μέχρι τῶν τελευταίων αὐτοῦ ἐκδοχέων, παραδέχεται μὲν ὅτι καὶ ἰδιοκτητῆται καὶ καλλιεργηταὶ ἠθέλησαν ἐπὶ ταῖς δοθείσαις εὐκαιρίαις νὰ ὠφεληθῶσιν, ἀλλὰ πρὸ πάντων οἱ πρῶτοι ἠθέλησαν νὰ ἀποστερηθῶσιν τοὺς καλλιεργητὰς παντὸς δικαιώματος. Καὶ βασιζέται τὴν ὑπαρξίν ἀγροτικῶν ζητήματος εἰς τὰς καθ' ἡμέραν ἐκείθεν περιουμένας διαμαρτυρήσεις, καὶ κακίζει τὴν Κυβέρνησιν ἐπὶ ὑπερβάσει τῆς ἐαυτῆς ἀρμοδιότητος. Ποῖα ἦσαν τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐγκυκλίων; ἡ ἀπαγόρευσις τῆς συγκομιδῆς, ἡ ἀπαγόρευσις τῆς σποράς, αἱματηραὶ συγκρούσεις. Φρονεῖ ὅτι εἶνε ἀρμοδιὰ ἡ Βουλὴ νὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα, διὰ νὰ ἐξελέγξῃ τὰς ἐπ' αὐτοῦ πράξεις τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ὅτι δικαιούται, ἵνα, κατόπιν συζητήσεως, ἐξεύρῃ μέσα πρὸς λύσιν τοῦ κοινωνικοῦ μέρους. Διὰ τῆς διακρίσεως τῶν ἐξουσιῶν διακρίνεται τὸ Σύνταγμα ἀπὸ τὴν Μοναρχίαν. Τὸ ἔργον λοιπὸν τῆς ἐκτελεστικῆς ἀρχῆς εἶνε τὸ ἐκτελεῖν τὰς ἀποφάσεις τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας καὶ πλέον οὐ. Καὶ ὑποβάλλει κοινῇ μετὰ τοῦ κ. Γερσίτη δύο προτάσεις· ἐν μὲν τῇ πρώτῃ συνιστᾷ ἡ Βουλὴ εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ διατάξῃ τὰς ἀρχὰς νὰ ἀπόσχῃσι πάσης ἐπεμβάσεως· ἡ δευτέρα ὑπαγορεύει τὴν σύστασιν ἐπιτροπῆς πρὸς διαλεύκαν τῶν ὀρίων τῶν σχέσεων μετὰ τῶν καλλιεργητῶν καὶ ἰδιοκτητῶν.

*

Ὁ ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης, κεντηθεὶς ὑπὸ τοῦ κ. Κωνσταντοπούλου, ὅστις, πρὶν ὀμιλήσῃ, θέλει τὸ ὕλικόν τῆς ὀμιλίας του νὰ ἀρυσθῇ ἐξ ἐκείνου, ἀνέρχεται διὰ γοργῶν καὶ συντόμων περιόδων λόγου ἀπαντῶν τὸ ὅλον τῆς στάσεως καὶ τῆς φράσεως καὶ τῶν χειρονομιῶν του ἐκφράζει σαφῶς: *ξεφροτωθῆτέ με!* Θεωρεῖ ψευδολογήματα ὅσα ἐλέχθησαν ἀναγινώσκει τηλεγραφήματα ἀρχῶν συστηνοῦσῶν τὴν λήψιν μέτρων πρὸς πρόληψιν ἀτακτημάτων. Ἔγιναν ἀδικήματα ἐκ μέρους τῶν καλλιεργητῶν πρὸς τοὺς ἰδιοκτητὰς, ζωοκλοπαί, φόνου, ὑπεξαιρέσεις, καὶ θέλετε νὰ σταυρώσῃ τὰς χεῖρας ἡ Κυβέρνησις; Ὁ Φιλάρετος προτείνει τὴν σύστασιν ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς, καὶ δὲν ἐπιτρέπει τὸ ἐξετάζειν εἰς τὴν Κυβέρνησιν; αὐτὰ εἶνε τερατώδεις θεωρίαι. Ἔρχονται καὶ κλέπτουν ἐντὸς τῆς ἰδιοκτησίας των, καὶ νὰ μὴ ἔχῃ καθήκον ἡ ἀρχὴ νὰ τοὺς καταδιώξῃ;

*

Μετὰ ταῦτα ὁ κ. **Κωνσταντόπουλος** παρέχει νῆαν ψυχὴν εἰς τὸ ζήτημα ἐπὶ μᾶλλον σαφηνίζων τὸ ζήτημα διὰ τῆς ἀκριβεστεράς ἐκθέσεως τῆς ἱστορικῆς αὐτοῦ ἀπόψεως καὶ διὰ τῆς διανικωτέρας αὐτοῦ ἐπιθέσεως κατὰ τῆς διαγωγῆς τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἐγκυκλίου τοῦ κ. Ράλλη. Διότι ὁ κ. Κωνσταντόπουλος, πρῶτον εἰσαγγελεὺς Ἐφετών, ἀνομολογεῖται ὡς εἰς τῶν διακεκομμένων ἡμῶν νομομαθῶν πρῶτων δ' ἤδη ἀπὸ τοῦ Βήματος τὸν ἀκούομεν λαμβάνοντα ἐν ἀξιώσει τὸν λόγον ἐφ' οὐσιώδους ζητήματος, καὶ τοῦτο μετὰ τὴν ἀπογορησιν αὐτοῦ ἐκ τῆς τάξεως τῆς συμπολιτεύσεως. Διὸ φιλοτιμείται νὰ φανῇ πλοῦσιος καὶ ζωηρὸς εἰς τὰ ἐπιχειρήματά του, ἅτινα ἰδίως στρέφει κατὰ τῆς ὑπουργικῆς ἐγκυκλίου, ἀφοῦ πρότερον ἐλάβετε πῶς ὁ Ἄλῃπασας

κατέστη διὰ τῆς βίας κύριος τῶν ἰδιοκτησιῶν τῶν χωρικῶν, ἄς μετὰ τὸν θάνατόν του ἡ ὀθωμανικὴ κυβέροησις ἐχώρησε ταύτας εἰς ὀθωμανοὺς ἐνοικιαστὰς, πῶς ἐκείθεν περιήλθον εἰς χριστιανοὺς, οἵτινες ἤδη ἐνόμισαν ὅτι ἐδικαιοῦντο, ὅχι μόνον τὸ ἴμορον, ἀλλὰ καὶ τὴν βοσκὴν, καὶ τὰ οἰκίας, καὶ τὰ δάση νὰ καταλάβωσι. Καὶ ἐκ τούτου τὸ ἀγροτικὸν ζήτημα· ὄχι οἱ καλλιεργηταὶ, ἀλλ' οἱ ἰδιοκτητῆται εἶχον ἠθικὴν ὑποχρέωσιν νὰ προσφύγωσιν εἰς τὰ δικαστήρια.

Ὡς ἰσχυρίζεται, ἡ διοικητικὴ ἀστυνομία δὲν κανονίζει ἰδιωτικὰς διαφοράς, ἀλλ' ἐπιβλέπει μόνον εἰς τὴν διατήρησιν τῆς τάξεως· ὑπερέβησαν αἱ ἀρχαὶ τὰ καθήκονιά των καὶ τοῦτο ἐξάγομεν ὅχι μόνον ἐκ γενικῶν ἀρχῶν καὶ ἀξιωματίων, ἀλλὰ καὶ ἐκ ρητῶν διατάξεων τοῦ νόμου· ὁ ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης ἐν τῇ ἐγκυκλίῳ του θεωρεῖ γεγονὸς ὅ,τι ἴσα ἴσα ἀμφισβητεῖται.

Καὶ καταλήγει ὑποστηρίζων τὴν δευτέραν ἐκ τῶν προτάσεων τοῦ κ. Φιλάρετου.

Ἐκ τῶν λεχθέντων ὑπ' αὐτοῦ δῆλον ὅτι ὁ κ. Κωνσταντόπουλος γινώσκει νὰ διαχειρίζεται τὸν λόγον, εἰ καὶ φέρει ἐπι ζωρὰ τὰ ἴχνη τῆς εἰσαγγελικῆς μετ' αὐτοῦ ἀτμοσφαιρας. Πολὺν κατάχρησιν ἔκαμε τοῦ *Κύριος*, καὶ κοινῶν τινων τόπων ὡς ἀπὸ τῆς *Σκύλλης εἰς τὴν Χάρυβδι*, καὶ νεανικῶν τινων πετιτολογιῶν, ὡς ἡ φροντίς τοῦ νὰ συνοδεύῃ πάντοτε τὸν Ἄλῃπασάν ὑπὸ τῶν λέξεων *αἰμοβόρος*, καὶ *τέρας κατασχόντα τὴν ἀνθρωπότητα*. Ἐνίοτε ἡ φωνὴ του, ἐν ἀντιθεσί πρὸς τὴν οὐσίαν τοῦ λόγου ἐλάμβανε τὴν θρηνώδη χροιάν ὑπορρίνου ψαλμωδίας, ἐπὶ τὸ ἀστεῖότερον διὰ τοὺς ἀκούοντας.

*

Καὶ τὸ ζήτημα δὲν ἐλύθη οὐδὲ σήμερον, διότι ἡ ὥρα παρήλθε, καὶ ὁ κ. **Μεσσηνέξης**, ἀνελθὼν νὰ ἐξακολουθήσῃ, διέτρεξε τὸν κίνδυνον νὰ περάνῃ πρὸς κενὰ μόνον θρανία τὸν λόγον του, καὶ ἠγαγκάσθη νὰ καταβῇ. Θὰ ὀμιλήσωσι δὲ καὶ ἄλλοι, ἐν οἷς καὶ ὁ κ. Σωτηρόπουλος.

Κουτρούλης.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἔτι τρελλοβορριάς! αὐτὸς ὁ τῆς Κυριακῆς. Ἐσφύριζε σὰ δαιμονισμένος! Δὲν εἶχομεν ἐμεῖς ἀποκρηὰ, εἶχεν αὐτός. Καὶ τί ἀποκρηαῖς! Ἡ φύσις ὅλη ἐφαίνετο μεθυμένη. Τὰ δένδρα ὠρχοῦντο ὡς ἀπανενοημένα κεχαλαρωμένον κανάκν. Ἄλλα ἐφαίνοντο ἀνακατώνοντα τοὺς κλώνους των καὶ παλαιόντα ἐν πάθους ὄρμη, ὡς νὰ ἦσαν ἐρασταὶ ἀλληλωθόμενοι ἐν ἡδονῇ ἀφάτω. Αἱ δὲ μακρόλαιμοι ὡς μελέκια κυπάρισσοι ἐχαμήλωναν ταῖς κορυφαῖς των εἰς τὰ χθαμαλὰ πεῦκα καὶ ὡς πτηνὰ διὰ τοῦ ῥάμφους των ἐφαίνοντο ὅτι ἠθελον νὰ τσιμπήσωσιν. Καὶ ἐβόυζε καὶ ἐβόυζεν ὁ βορρᾶς. Οἱ περιπατηταὶ ἐφαίνοντο κωμικώτατοι· ὅταν τὸν εἶχον ἀπὸ πίσω, διὰ νὰ σωθῶν καὶ μὴ πέσωσιν ἔκαμναν τὸν προγάστορα. Κάποι τινὲς ἐν τῇ ἐξοχῇ ἐφαίνοντο ἀληθεῖς γελοιογραφαὶ τοῦ Μίχου τοῦ πρωθυπουργοῦ, τοῦ ὑπὸ τοῦ Ἄλῃμοδαίου ἱστορομένου. Ὅταν δὲ τὸν εἶχον ἀπὸ ἐμπρός, τότε ἔβαινον κωμουργοῦντες, ὡς ὁ Λομβάρδος ὅταν περιπατῇ ἐν ὥρᾳ νηνεμίας. Ἐπιγραφικὰ καταστρώματα ἐν τῇ πόλει ἐξυλόνοντο, φυλακεία ἐροῦπτοντο χαμαὶ, δένδρα ἐραγίζοντο, καὶ κἀνεὶς ποδόγυρος δὲν ἐτόλμα νὰ ἐμφανισθῇ. Ἡ στέγη